

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSINIŲ ATASKAITŲ AUDITO ĮSTATYMO NR. VIII-1227 1, 2, 9, 11, 12, 15, 23, 36, 37, 38, 53, 54, 55, 56, 58, 62, 68, 69, 73 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, DVYLIKTOJO SKIRSNIO PAVADINIMO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO VIENUOLIKTUOJU¹ SKIRSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO (*Toliau – FAAI*), LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 2, 8, 16, 19¹, 23 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO 16¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO (*Toliau – EI*), LIETUVOS RESPUBLIKOS GAMTINIŲ DUJŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1973 7, 9, 20, 44 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (*Toliau – GDI*), LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 9, 15, 16, 56, 68 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (*Toliau – EEI*), LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 30 IR 34 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (*Toliau – ŠŪI*), LIETUVOS RESPUBLIKOS GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO NR. X-764 3, 9, 26, 33 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTAS (*Toliau – GVTNTI*) (TAIS NR. 17-14809(4); NR. 17-14811(4); NR. 17-14812(4); NR. 17-14816(4); NR. 17-14819(4); NR. 17-14821(4); NR. 17-14823(4)) (TAP-17-2041(3); TAP-17-2042(3); TAP-17-2043(3); TAP-17-2045(3); TAP-17-2047(3); TAP-17-2048(3); TAP-17-2049(3))

2018-06-11 Nr.NV-1503

Vilnius

Įvertinę Projekto, patikslinto po 2018 m. kovo 13 d. įvykusio Tarpinstitucinio pasitarimo ir pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2018 m. sausio 8 d. išvadoje Nr. NV-65 pateiktas pastabas, atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir siūlymus:

Dėl EI:

1. Atsižvelgiant į EI 4 str. (keičiamo įst. 16¹ str. 2 d.), siūlome EI 1 str. 2 d. (keičiamo įst. 2 str. 29 d.) vietoje „nustatytą reikalavimą“ įrašyti „*motyvuotu sprendimu* nustatytą reikalavimą“. Analogiška pastaba taikytina ir GVTNTI 1 str. 2 d. (keičiamo įst. 3 str. 29² d.).

2. EI 1 str. 6 d. (keičiamo įst. 2 str. 34 d.) nurodoma, kad techninė užduotis atliekant energetikos įmonių reguliavimo apskaitos sistemos patikrą yra pagal *poreikį* tvirtinamas ar pratęsimas galioti dokumentas. Pažymėtina, kad teisės akte negali būti vertinamojo pobūdžio sąvokų. Todėl EI 1 str. 6 d. siūlome aiškiai nurodyti sąlygas, atvejus, priežastis, kuriems esant Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija) atlikdama reguliavimo apskaitos patikrą turės patvirtinti ar pratęsti techninę užduotį, arba pateikti nuorodą į kitus EI straipsnius, kuriuose toks reguliavimas numatytas (pvz., „16¹ str. 2 d. numatytais atvejais“). Analogiška pastaba taikytina ir GVTNTI 1 str. 6 d. (keičiamo įst. 3 str. 30¹ d.) nuostatomis.

3. Siekiant teisinio aiškumo, siūlome EI 4 str. (keičiamo įst. 16¹ str. 1 d. 2 sakinyje) po žodžių „licenciją išdavusiai institucijai“ įrašyti „(ta pačia tvarka ir terminais, kaip ir teikiant Komisijai)“.

4. Atsižvelgiant į EI 1 str. 6 d. (keičiamo įst. 2 str. 34 d.) nuostatas, siūlome papildyti EI 4 str. (keičiamo įst. 16¹ str. 2 d.) teisinį reguliavimą, nurodant, *kada (koku momentu)* atliekant reguliavimo apskaitos sistemos patikros procesus *Komisija turi patvirtinti/pratęsti* techninę užduotį. Analogiška pastaba taikytina ir GVTNTI 4 str. 2 d. (keičiamo įst. 33 str. 10 d.).

5. Pažymėtina, kad EI 4 str. keičiamo įst. 16¹ str. 3 d. nuostatos pilna apimtimi *dubliuoja* EI 1 str. 6 d. (keičiamo įst. 2 str. 34 d.) nuostatas. Sąvokos apibrėžime neturėtų būti aprašomojo pobūdžio nuostatų. Be to, GVTNTI 4 str. 3 d. (keičiamo įst. 33 str. 11 d.) numato Komisijos privalomą konsultavimąsi su *Lietuvos auditorių rūmais* rengiant kiekvieną techninę užduotį, tačiau EI tokio reikalavimo nėra.

6. Atsižvelgiant į Finansinių ataskaitų audito įst. 11 str. (keičiamo įst. 52² str. 1 d.), siūlome EĮ 4 str. (keičiamo įst. 16¹ str. 5) vietoje „tyrimo ataskaita“ įrašyti „*reguliuojamos veiklos patikros tyrimo ataskaita*“. Pažymėtina, kad teisės akte negali būti vertinamojo pobūdžio sąvokų (pvz., „*reikšmingai nesilaikė profesinio standarto/ tarptautinio audito standarto*“ - EĮ 4 str. (keičiamo įst. 16¹ str. 5)).

7. Siūlome tikslinti EĮ 4 str. (keičiamo įst. 16¹ str. 6 d.) vietoje „šio įstatymo 8 straipsnyje“ įrašant „*šiame straipsnyje*“. Tačiau, jei norima detalizuoti visas Komisijos funkcijas – siūlome nurodytas keičiamo įst. 16¹ str. 6 d. nuostatas perkelti į keičiamo įstatymo 8 straipsnį.

8. Siūlome įvertinti, ar EĮ 7 str. 2 d. būtų tikslinga nurodyti ne tik EĮ 2 str. 2 d., bet ir 2 str. 4 ir 6 d. nuostatas (nes jose taip pat reguliuojamas techninių užduočių tvirtinimas).

9. EĮ 7 str. 1 d. numato, kad įstatymas įsigalioja 2018 m. spalio 1 d. Tačiau EĮ 7 str. 3 d. numato, kad EĮ nuostatos, susijusios su reguliuojamos veiklos ataskaitų ir reguliavimo apskaitos sistemos patikra, taikomos atliekant ir nuo 2018 m. sausio 1 d. prasidedančias patikras (t. y. teisinis reguliavimas atgal). Siūlytina vietoje „2018 m. sausio 1 d.“ įrašyti „2019 m. sausio 1 d.“, arba įstatymų projektų aiškinamajame rašte pagrįsti tokio pasirinkto teisinio reguliavimo pagrįstumą. Atkreiptinas dėmesys, kad EĮ 7 str. 3 d. vietoje „reguliuojamos veiklos ataskaitų patikrą, išskyrus šio straipsnio 5 dalyje numatytą atvejį“ reikėtų įrašyti „reguliuojamos veiklos ataskaitų patikrą ir reguliavimo apskaitos sistemos patikrą, išskyrus šio straipsnio 5 dalyje numatytą atvejį“.

10. Siekiant teisinio aiškumo, siūlome EĮ 7 str. 4 d. nurodyti konkrečius Energetikos įstatymo straipsnius, kuriais remiantis energetikos įmonės (kai jų finansiniai metai nesutampa su kalendoriniais metais) privalės atlikti licencijuojamos veiklos sąnaudų auditą ir pateikti jo išvadą Komisijai pagal iki EĮ įsigaliojimo galiojusias įstatymo nuostatas.

Dėl GDĮ:

1. Siekiant teisinio aiškumo (be to, analogiškas teisinis reguliavimas numatytas ir EĮ 3 str. (keičiamo įst. 16 str. 8 d.)), siūlome GDĮ 4 str. (44 str. 1 d. 3 sakinyje) vietoje „metines finansines ataskaitas“ įrašyti „*kiekvieniems finansiniams metams pasibaigus per keturis mėnesius praėjusių finansinių metų metines finansines ataskaitas*“.

2. Siūlome tikslinti GDĮ 4 str. (44 str. 1 d. 4 sakinio) nuostatas loginiu aspektu, nes: 1) gamtinių dujų įmonės negali būti įpareigojamos paskelbti finansines ataskaitas ir auditoriaus išvadas pačioje Komisijos interneto svetainėje (ne tas paskelbimo subjektas); 2) reikėtų aiškiai detalizuoti finansinių ataskaitų ir auditoriaus išvadų parengimą, jų pateikimą Komisijai ir paskelbimą (pvz., kaip numatyta EĮ 16 str. 8 d.). Be to, GDĮ aiškinamajame rašte siūlome paaiškinti, kodėl gamtinių dujų įmonės, kurios vadovaujantis EĮ 16 str. 8 d. nėra įpareigotos skelbti metinių finansinių ataskaitų savo interneto svetainėse, privalo jas vis tik skelbti vadovaujantis GDĮ 4 str. nuostatomis. Analogiškos pastabos taikytinos ir EEĮ 4 str. (keičiamo įst. 56 str. 4 d.).

Atitinkamai, atsižvelgiant į EEĮ 2 str., ŠŪĮ 1 ir 2 str. ir kt., siūlome pagrįsti, kodėl GDĮ nenumatytas įpareigojimas gamtinių dujų įmonėms Komisijos nustatyta tvarka skelbti duomenis apie gamtinių dujų įmonių licencijuojamos/reguliuojamosios veiklos sąnaudas.

3. GDĮ 1 str. (keičiamo įst. 7 str. 2 d. 14 p.) vietoje „nustatyti“ įrašyti „*patvirtinti*“.

Dėl EEĮ - Atsižvelgiant į EĮ 3 str., GDĮ 4 str. ir kt., siūlome tikslinti EEĮ 4 str. (keičiamo 56 str. 3 d.) loginiu aspektu. Siūlome numatyti, kad elektros energetikos įmonės, kurių teikiamų paslaugų kainos yra valstybės reguliuojamos, užtikrina, kad pasibaigus kiekvieniems finansiniams metams per 4 mėnesius būtų atliktas finansinių ataskaitų auditas ir auditoriaus išvada kartu su finansinėmis ataskaitomis pateikta Komisijai ir paskelbta Įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo ir Energetikos įstatymo nustatyta tvarka šių įmonių interneto svetainėje.

Dėl ŠŪĮ - ŠŪĮ 1 str. (keičiamo įst. 30 str. 13 d. 4 p.) ir 2 str. (keičiamo įst. 34 str. 6 d.) siūlome suvienodinti vartojamas sąvokas „licencijuojamos veiklos sąnaudos“/„reguliuojamosios veiklos sąnaudos“.

Dėl GVTNTĮ:

1. Atsižvelgiant į EĮ 1 str. 6 d. ir GVTNTĮ 1 str. 3 d. (keičiamo įst. 3 str. 29³ d.), siūlome GVTNTĮ 1 str. 5 d. (keičiamo įst. 3 str. 30¹ d.) po žodžių „pratęsimas galioti dokumentas“ įrašyti „*kuris yra rengiamas pagal atskiras reguliuojamąsias veiklas*“.

2. Pažymėtina, kad GVTNTĮ numatomas teisinis reguliavimas taikomas geriamojo vandens tiekėjams, nuotekų tvarkytojams ir paviršinių nuotekų tvarkytojams. Tačiau GVTNTĮ 3 str.

numatomi imperatyvūs įpareigojimai tik geriamojo vandens tiekėjams, nuotekų tvarkytojams, o analogiškų nuostatų paviršinių *nuotekų tvarkytojams* GVTNTĮ įtvirtinta nėra. Siūlytina aišk. rašte paaiškinti tai.

3. GVTNTĮ 4 str. 1 d. (keičiamo įst. 33 str. 9 d.), siūlome nurodyti kokių subjektų ir kokioje vietoje turi būti skelbiama informacija, nurodyta šio įstatymo 36 str. Komisijos nustatyta tvarka (pvz., *geriamojo vandens tiekėjo, nuotekų tvarkytojo, paviršinių nuotekų tvarkytojo interneto svetainėse*).

4. GVTNTĮ 4 ir 5 str. nuostatomis taikomos analogiškos pastabos, kaip ir dėl EĮ 4 ir 7 str. nuostatų.

Dėl FAAĮ:

1. Atsižvelgiant į FAAĮ 2 str. 1 ir 3 d. (keičiamo įst. 2 str. 7 d. ir 26¹ d.) nuostatas, FAAĮ 1 str. (keičiamo įst. 1 str. 1 d.) reikėtų nurodyti ne tik reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikros kokybės tyrimą, bet ir *reguliavimo apskaitos sistemos patikros kokybės tyrimą/įvertinimą*. Atitinkamai įvertintina ir tai, kodėl FAAĮ 2 str. 1 d. (keičiamo įst. 2 str. 7 d.) nuostatos, skirtingai nei kitos FAAĮ 2 str. nuostatos, viešąją priežiūrą sieja ne tik su patikrų *kokybe*, bet ir *patikimumu*.

2. Atsižvelgiant į FAAĮ 2 str. 3 d. (keičiamo įst. 2 str. 26¹ d.) ir FAAĮ 11 str. (keičiamo įst. 52² str. 1 d.), siūlome FAAĮ 11 str. (keičiamo įst. 52¹ str. 2 d.) vietoje „reguluojamosios veiklos patikros tyrimą“ įrašyti „*reguliuojamos veiklos ataskaitų patikros, reguliavimo apskaitos sistemos patikros kokybės įvertinimą*“. Pabrėžtina ir tai, kad *ne visais atvejais* Komisijai ar teisėsaugos organams kreipiantis su prašymu turi būti pradedamas reguliuojamos veiklos patikros tyrimas, o tik kai kreipiamasi dėl galimos netinkamai atliktos reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikros ar reguliavimo apskaitos sistemos patikros.

3. Pažymėtina, kad sistemiškai vertinant FAAĮ 11 straipsniu keičiamo įst. 52¹ str. 2 ir 5 d. nuostatas, Įstaiga turi teisę arba pradėti reguliuojamosios veiklos patikros tyrimą, arba ne. Todėl siūlome FAAĮ projekte aiškiai nurodyti, *kokiais atvejais* toks tyrimas *privalo būti pradėtas, o kokiais- nepradedamas*.

4. FAAĮ 11 str. (keičiamo įst. 52² str. 3 d.) nurodyta, kad „šio įstatymo 52¹ str. 1 d. nurodytoje tvarkoje nustatomi atvejai, kai tyrimas yra stabdomas“. Tačiau tyrimo *sustabdymo atvejai* yra susiję su pačiame FAAĮ nurodyto termino taikymu (*kaip ir to termino pratęsimo atvejai*), todėl tokius atvejus *reikėtų nurodyti FAAĮ* nuostatose, o ne Įstaigos patvirtintoje tvarkoje. Analogiška pastaba taikytina ir FAAĮ 11 straipsniu keičiamo įst. 52² str. 2 d. nuostatomis (t.y. Įstaigos parengtos reguliuojamosios veiklos patikros tyrimo *ataskaitos pateikimo terminai* turėtų būti nurodyti FAAĮ, o ne Įstaigos tvarkoje).

5. FAAĮ 16 str. (keičiamo įst. 56 str. 7¹ d.) siūlytina atsisakyti *perteklinių* teisinio reguliavimo nuostatų - „kaip nustatyta šio įstatymo 52² straipsnio 2 dalyje“.

6. FAAĮ 21 str. 2 d. (keičiamo įst. 73 str. 14 p.) atitinkamai nurodytinas ne tik LR energetikos įstatymas, bet ir LR geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas, nes techninės užduoties rengimas taip pat yra jame reglamentuotas.

7. Atsižvelgiant į FAAĮ 22 str. 3 d. reguliuojamų teisinių santykių turinį, siūlome įvertinti, ar FAAĮ 19 str. (keičiamo įst. 68 str.) nuostatų taikymas taip pat neturėtų būti sietinas su 2019 m. sausio 1 d. terminu.

Teisės grupės patarėja

Rūta Jovaišienė